

PREGÓ

DE LA FESTA MAJOR DE 1988

Benvolguts amics,

En primer lloc vull donar les gràcies per l'oportunitat que se'm dona de parlar en nom del que en podríem dir els torroellencs vocacionals, persones que no viuen a Torroella però voldrien fer-ho i s'hi estan sempre que poden. Jo sóc un de tants. El meu avi, conegut aquí simplement com el Sr. Blasi i ben present en el record ple d'afecte de molts de vosaltres encara ara, va venir a fer de mestre l'any 1911; aquí es va casar amb la filla del metge, aquí va néixer la meua mare i aquí ha tingut, de sempre, la família el que ara en diuen la segona residència però que és per a nosaltres veritablement una segona casa, amb tot el que això vol dir.

He pogut observar, però, que no calen lligams tan estrets i perllongats per crear una vocació torroellenca. I això fa que em pregunti tot sovint quin és el secret del poder de convocatòria que té Torroella de Montgrí. Permeteu-me una breu reflexió sobre la qüestió.

Com és ben sabut, Torroella es troba situada en un medi en el qual els canvis produïts en els darrers quaranta anys han estat d'un abast tal que els feia inimaginables mig segle endarrera. En aquests canvis s'ha guanyat moltes coses però també se n'ha perdut moltes, i Torroella no n'ha estat l'excepció. Crec, però, que hi ha una cosa que Torroella no ha perdut. És el que jo gosaria denominar la seva identitat profunda, que perdura i es transmet de generació en generació. Es tracta d'un tarannà, d'un estil o forma de vida que hom pot palpar, flairar gairebé, arreu del poble, però que jo almenys em veig del tot incapaç de descriure. No em demaneu que us digui en què consisteix. Sí diria tanmateix que, essent quelcom de permanent, invariable si voleu, aquesta identitat no és un principi anivellador de les diferències, un principi uniformitzador ni tampoc un principi de resistència a l'evolució, un principi immobilitzador.

I no és cap de les dues coses perquè ambdues, uniformitat i immobilitat, són formes de passivitat, mentre que allò de què us parlo és un principi actiu; una font de vitalitat que, com a tal, afirma —afirma i no nega— la diversitat, impulsa —i no frena— l'evolució, i genera —i no inhibeix, i com podria ser d'una altra manera?— els problemes i situacions de conflicte que són substancials a tot allò que és viu.

En virtut d'aquest principi la Vila Vella ha sabut mantenir vives les seves tradicions seculars. Certament. Però és el *mateix* principi el que l'hi ha atorgat la capacitat de seguir el compàs dels temps, d'obrir-se a les novetats i de fer seva la cultura universal, com ho palesa per exemple la intensa vida musical del poble.

Un dels savis més grans de la història de la Humanitat, el filòsof Aristòtil, un grec que veia les coses a la mateixa llum que és la nostra —i a fe que les veia molt clares— afirmava que la comunitat humana ideal —ell en deia la ciutat perfecta, que volia dir la comunitat feliç— havia de ser prou gran per tal de ser autosuficient, per bastar-se a si mateixa, i prou petita per tal que els seus membres es poguessin conèixer entre ells. Pel que fa a l'autosuficiència de les comunitats petites ja ningú no pot fer-se il·lusions: és un paradís perdut, si és que mai ha existit. En canvi, pel que fa al nombre d'habitants, val a dir que Aristòtil el xifrava molt aproximadament en el que és el dels habitants de Torroella. Això m'ha fet fer la il·lusió, de vegades, de la comunitat aristotèlica. Però encara que la Festa Major és temps d'excessos, seria sens dubte anar massa lluny afirmar que Torroella és l'encarnació de la comunitat feliç.

Tanmateix crec en l'existència d'aquesta identitat profunda de Torroella com un valor decididament positiu que dóna cohesió i energia social al poble i potència, per tant, l'activitat i la comunicació entre els seus habitants, que són el capital d'on surt la força per fer front als problemes i buscar solucions.

He dit i em ratifico, que em veig incapaç de precisar en què consisteix aquesta identitat. En canvi em veig capaç d'explicar-me per què s'ha mantingut. I és que l'explicació és ben senzilla, i el filòsof esmentat ens en dóna la clau. Segons Aristòtil, en la naturalesa res no és en va, ella elimina el que no funciona i conserva el que va bé. Així ho fan, per tant, també els grups humans. I el grup humà que formen els torroellencs funciona. Als torroellencs, els va bé de torroellencs; s'ho tenen ben muntat, que diríem ara. Ben cert que ajudats per una condició natural excepcional: Torroella és un indret privilegiat en una terra privilegiada. Direu que això és un tòpic i els tòpics tenen mala premsa, o millor dit, bona premsa però mala fama, perquè, es diu, falsegen la realitat. Hi ha una bona part de veritat en aquesta opinió però cal recordar que, en el seu sentit originari, aquell en què en parla el primer que en parla —que sospito que ja no cal que us digui qui va ser— els tòpics són «llocs comuns» en el sentit de veritats evidents i assumides per tothom. I jo crec que el de la condició privilegiada de Torroella és un tòpic en aquest sentit aristotèlic.

Sigui com sigui, el cas és que, segons sembla, és aquest anar-los bé als torroellencs el que fa que jo no en conegui cap que hagi perdut les seves arrels i el que explica que hi hagi tants torroellencs vocacionals, desitjosos de participar en aquesta identitat, en aquesta forma de vida que sembla funcionar.

Ara poden fer-ho. Ara ens trobem tots aquí aplegats, disposats a celebrar la Festa Major. La Festa Major seria un bon exemple del que us he volgut dir: ha canviat molt i és la mateixa de sempre. Podríem parlar de les coses que han canviat —de l'històric envelat als joiosos constipats del vell camp de futbol—, i també de les que no ho han fet, com aquests gegants que amb èxit tan visible s'han resistit a fer-se vells. Podríem parlar d'això i de moltes altres coses. La Festa Major no és per parlar-ne —almenys quan és Festa

Major; se'n parla abans i després— sinó per fruir-ne. I no vull ser jo qui retardi més el començament de la fruïció; no fos cas que, moguts per l'impuls irresistible que s'escau, la cobla es posés a tocar i els sardanistes a ballar abans no acabi. Acabo, doncs, desitjant a tots els torroellencs, naturals, vocacionals i ocasionals, una feliç Festa Major 1988.

Francesc Pereña i Blasi